

1925.

V Ljubljani, dne 31. decembra 1925.

24.

Poslanica starešinstva JSS. glavnim skupštinama bratskih društava

Braćo i sestre!

U času, kad se sastajete u glavnim skupštinama, šaljemo vam svima bratske pozdrave!

Vi se samo poslužujete Vašeg društvenog prava, kad izričete sud i kad se porazgovarate o sokolskom radu u prošloj godini i kad određujete nacrt rada za iduće društveno radno doba. No Vaše saborisanje ne bi bilo potpuno u slučaju, kad bi Vi ograničili lih na prosuđivanje rada svojega društva te bi prevideli činjenicu, da je svaki od Vas član moćne organizacije slavenskog sokolskog bratstva, da je sav rad te organizacije u najužoj vezi s Vašim radom i da mora zanimati svakog brata i svaku sestru i to, što je urađeno u našem i čitavom Sokolstvu za prošle godine i što se sprema za buduću godinu.

Izvršujući sokolska načela služili smo mi jugoslavenski Sokoli i jugoslavenske Sokolice pre svega slavenskoj uzajamnosti pa smo sarađivali sa svim svojim moralnim silama pri ustanovljivanju saveza Slavenskoga Sokolstva, koji je bio konačno ustanovljen dne 14. i 15. augusta 1925. u slavnoj bratskoj i slavenskoj Varšavi. Stotine hiljada slavenskih sokolskih četa spojene su od toga dana u ogromnu jedinstvenu organizaciju, stvarajući s time nov pravi put ka potpunoj pobjedi slavenskoga bratstva. Prisustvovali smo u prošloj godini u većem broju otvorenju najvećeg sokolskog doma na svetu — Tyrševog doma u Pragu pa smo tom prilikom u zajedničkom radu sa župnim upravnim činiteljima ČOS. ponovno utvrdili nerazdruživu vezu českoslovačkoga i jugoslavenskoga Sokolstva, koja nam je donela već toliko uspeha za slavensko Sokolstvo.

Pri vodenju naših unutarnjih poslova osetili smo u prošloj godini posvuda finansijske teškoće, s kojima se naše Sokolstvo mora da bori. Premalo uvažavanje velike znatnosti zadataka centralne sokolske organizacije a u mnogim slučajevima i nedostatno i površno vršenje preuzetih dužnosti pojedinih društvenih funkcionara, prouzročili su pri tome radu mnogo koje neraspoloženje u našim redovima, koje bi se bilo s lakoćom dalo izbeći, da je bio svaki naš član prožet svešću o nužnoj potrebi opstanka naše središnje organizacije i njenog rada. Pre svega morali bi to očekivati od svih društvenih funkcionara, koji stoje na vodećim mestima u župama i društvima. Koristimo se prilikom društvenih godišnjih skupština da ponovno upozorimo svu našu braću i sve naše sestre i pozovemo, da izaberu na važna mesta društvenih i župnih funkcionara samo takvu braću i takve sestre, koji su prožeti sokolskom idejom i koji hoće da posvete sav svoj rad i sve svoje sposobnosti napretku naših jedinica a s time i uspehu čitave velike naše organizacije.

Ogromni su zadaci, koji nas čekaju u godini koja eto nastupa. Valja iskoristiti u punoj meri uspehe naših I. međuslatskih utakmica u Beogradu u god. 1925. Bogata iskustva tih natecanja moramo upotrebiti pri radu u društvima pa da budu uspesi na natecanjima slavenskog Sokolstva u Pragu tim potpuniji. Pred nama je VIII. svesokolski slet u Pragu, koji je ujedno i slet jugoslavenskog Sokolstva; predstoji nam i međunarodno natecanje u Lyonu.

Naše izlaženje pred svetsku kulturnu javnost biće plod i posledica našega rada, zato moramo uložiti sve naše sile, da uzmognemo svoje zadatke izvršiti u skladu s čašću našega imena, našega naroda i naše države!

Uvereni smo, da nam sve to nalaže novih žrtava; no naše Sokolstvo je bilo i za uvek ostaje čista i visoka škola neizmerne požrtvornosti u korist celine. S dragovoljnom disciplinom i s dobrovoljnim žrtvama rasla je i krepila se i naša unutarnja moć a s tom moći svuda pobeđujemo. Budimo svesni, braćo i sestre, tih naših zadataka i podimo na rad sa svežim i čilim silama i s velikom ljubavlju prema sve pobeđujućem sokolskom bratstvu!

Za Sokolstvo i sa Sokolstvom za narod i državu!

Pozdravljamo sve apostole sokolskoga bratstva i molimo ih usrdno i bratski, da neumorno i ustrajno sa sopstvenim primerom i sopstvenim radom pridobiju za naše redove nove hiljade pripadnika, koji će biti spremni da s nama sudeluju, kad spoznađu lepotu i moć sokolske ideje.

Spasitelj naš i saveznik naš je naš rad, koga se imaju prihvatiti ruke svijih i kome imaju ostati verna sva naša srca! Niko neka ne stoji bezposlen po strani — svako neka daruje našoj svetoj zajedničkoj stvari svu svoju moralnu i fizičku moć, samoga sebe, pa da bude u vrlinama pojedinca uzdignuta i uzvišena lepota i moć Sokolstva!

Zdravo!

Bratje in sestre!

V času, ko se zbirate na glavne skupščine svojih društva, pošiljamo vseni bratske pozdrave!

Poslušujete se le svojih društvenih pravic, ko izrečete sodbo in se pogovorite o sokolskem delu v minulemu letu in ko določite načrt delu za prihodnje društveno poslovno dobo. Toda vaše zborovanje bi ne bilo popolno, ako bi se omejili samo na presojo dela svojega društva ter bi prezrli dejstvo, da je vsak od vas član mogočnejše organizacije slovanskega sokolskega bratstva, da je vse delo te organizacije v najožjem stiku z vašim delom in da mora vsakega brata in vsako sestro tudi zanimati, kaj se je izvršilo v našem in veseljem Sokolstvu v minulemu letu in kaj se pripravlja za prihodnje leto.

Izvršujoč sokolska načela, smo jugoslovenski Sokoli in jugoslovenske Sokolice služili predvsem slovanski vzajemnosti ter smo sodelovali z vsemi svojimi moralnimi močmi pri ustanavljanju zveze Slovanskega Sokolstva, ki je bila končno oživotvorjena dne 14. in 15. avgusta 1925. v slavni bratski slovanski Varšavi. Stotisoči slovanskih sokolskih čet so s tem dnem spojeni v ogromno enotno organizacijo, ustvarjajoč s tem novo, ravno pot k popolni zmagi slovanskega bratstva. Udeležili smo se v minulemu letu v večjem številu otvoritve največjega sokolskega doma na svetu — Tyrševega doma v Pragi in pri tej priliki smo tudi v skupnem delu z župnimi upravnimi činitelji ČOS. ponovno utrdili nerazdružno zvezo češko-slovaškega in jugoslovenskega Sokolstva, ki je rodila že toliko lepih uspehov za slovansko Sokolstvo.

V svojem notranjem poslovanju smo občutili v minulemu letu povsod finančne težkoče, ki se mora z njimi boriti naša organizacija. Premajhno upoštevanje velikega pomena nalog centralne sokolske organizacije in v mnogih primerih pomanjkljivo in površno izvrševanje prevzetih dolžnosti posameznih društvenih funkcionarjev sta provzročili pri tem delu marsikatero nerazpoloženje v naših vrstah, ki bi lahko popolnoma odpadlo, ako bi bil sleherni naš član prežet s trdno zavestjo o nujni potrebi obstoja naše osrednje organizacije in njenega dela. Predvsem bi morali to pričakovati od vseh društvenih funkcionarjev, ki stoje na vodilnih mestih v župah in društvih. Porabljam priliki društvenih glavnih skupščin in vse brate in sestre ponovno opozarjamo in pozivamo, naj izberejo na važna mesta društvenih

in župnih funkcionarjev samo take brate in sestre, ki so prešinjani od sokolske ideje in ki hočejo posvetiti vse svoje delo in vse svoje zmožnosti in uspevanju naših edinic in s tem uspevanju velike naše celotne organizacije.

Ogromne so naloge, ki nas čakajo v ravnokar nastopajočem letu. Uspehi naših I. medzletnih tekem v Beogradu leta 1925. morajo biti v polni meri izrabljeni. Bogate izkušnje teh tekem moramo uporabiti pri delu v društvih, da bodo uspehi na tekmah slovanskega Sokolstva v Pragi tem popolnejši. Pred nami je VIII. vsesokolski zlet v Pragi, ki je tudi zlet jugoslovenskega Sokolstva; pred nami je mednarodna tekma v Lyonu.

Naši nastopi pred svetovno kulturno javnostjo bodo posledice in plod našega dela, zato moramo zastaviti vse sile, da bomo mogli svoje naloge izvršiti v skladu s častjo svojega imena, svojega naroda in svoje države!

Uverjeni smo, da nam vse to nalaga novih žrtev, toda naše Sokolstvo je bilo in vedno ostane čista in visoka šola neizmerne požrtvovalnosti v korist celote. S prostovoljno disciplino in s prostovoljnimi žrtvami je rasla in se krepila naša notranja moč in s to močjo tudi povsod zmagujemo. Zavedajmo se, bratje in sestre, teh svojih nalog in pojdimo na delo s svežimi, čilimi močmi in z veliko ljubeznijo do vsezmagajočega sokolskega bratstva!

Za Sokolstvo in s Sokolstvom za narod in državo!

Pozdravljamo vse apostole sokolskega bratstva in jih iskreno in bratsko prosimo, naj neumorno in vztrajno z lastnim zgledom in z lastnim delom pridobivajo našim vrstam nove tisoče pripadnikov, ki bodo pripravljeni z nami sodelovati, ko spoznajo lepoto in moč sokolske ideje.

Spasitelj naš in naš zaveznik je naše delo, ki se ga morajo oprijeti roke vseh in ki mu morajo zvesta ostati vsa naša srca! Nihče ne stoji brezdelno ob strani — vsak daruj naši sveti skupni stvari vso moralno in fizično moč samega sebe, da bo v krepostih posameznika dvignjena in povečana lepota in sila Sokolstva!

Zdravo!

Starešinstvo Jugoslovenskega sokolskega saveza.

V Ljubljani, dne 7. decembra 1925.

E. Gangl s. r., starosta.

Miroslav Ambrožič s. r., načelnik.

Dr. Riko Fux s. r., tajnik.

Dr. Riko Fux:

Naša štampa

Zaključujemo poslovno godinu 1925. Pred nama leže zaključni računa prošle godine, koji svojom realnošću nemilosrdno ruše idealnu zgradu našega rada. Ali i time moramo da računamo i, hoćemo li da koristimo celini, moramo iz toga crpiti pouku za rad u narednoj godini.

Već stara poslovica veli, da je tisak najoštrije i najmoćnije oružje. Onaj koji imade jak tisak, taj u javnosti nešto važi i može da baš tiskom realizuje svoje zahteve i svoja načela. Na račun našega sokolskoga tiska grešila je mnogo godina naša organizacija: premalo zanimanje našega članstva za sav sokolski tisak, odviše kritike a premalo sudelovanja te preveliko cepanje, sve je to prouzročilo, da naš tisak nije došao do važnosti, kako bi to morao uz toliki broj članstva.

Naša organizacija broji 34.000 članova, 10.000 članica, 10.000 naraštaja, 14.000 dece. Imamo u svoj organizaciji 8 sokolskih časopisa, i to «Sokolski Glasnik» s prilogom «Prednjak» i «Jugoslovenski Sokol», koji je službeno glasilo JSS., za naraštaj list «Sokolić» s prilogom za decu «Naša radost» i Vesnike župa Ljubljana, Zagreb, Beograd, Užice, Tuzla, Kranj. Pojedini listi izlaze u ovoliko primeraka: «Sokolski Glasnik» 3600, «Sokolić» 1500, Vestnik Ljubljana 1000, Zagreb 2000, Beograd 1000 i t. d. Iz toga se razviđa, da niti

jedna četvrtina našega članstva ne čita naših novina i stoji stoga izvan naše časopisne organizacije. Ne zanima se niti za naš rad, niti se traži uzgoja čitanjem naših listova. Ti brojevi nukaju nas, da se zamislimo u budućnost naše organizacije. Ne čudimo se, da se pojavljaju glasovi o krizi u Sokolstvu, o nepotrebnosti Sokolstva i t. d., i to pre svega od onih, koji sokolsku ideju uopšte ne poznaju. Ne smemo si tajiti, da smo tome mnogo i sami krivi. Nego tim samim priznanjem nije za Sokolstvo još ništa pozitivna učinjeno. Zato moramo početi s radom i starati se pre svega o to, da dignemo sokolsko članstvo na onaj stepen moralnosti i sokolske svesti, kako je to bilo za vreme naših najgorih nacijskih bojeva. Za naše redove moramo da pređemo što više članstva, budući da je Sokolstvo, kako veli Tyrš, pozvano, da združi u svojoj organizaciji sav narod, a to članstvo moramo uzgojiti u sokolskom duhu. Uopšte navajamo danas sledeće uzroke neuspehu u našem radu: doba iza rata, nesredene gospodarske prilike, žalosne socijalne prilike pojedinih članova i stoga opšta apatija napram društvenom radu; no mi ne možemo na to da pristanemo, jer nas pogled na druge organizacije, pre svega sportne, uverava o protivnome. U ostalom, možemo li da i priznamo to kao uzrok nerada kod tako idealne organizacije kao što je Sokolstvo? Nisu li onda sva sokolska načela samo obična fraza? Ne preostaje nam ništa drugo, nego da tražimo uzroke u našim vlastitim redovima, da pregledamo rad naših društava i župa u zadnje dve godine i na osnovu toga preinačimo rad i uputimo ga pravcem, kojim bi se došlo do potpunog uspeha. Smatram glavnim uzrokom otuđivanja velikoga broja članstva od naše organizacije činjenicu, da je u društvima sokolski idejni uzgoj članstva i naraštaja vrlo manjkav, jer tko pozna sokolsku ideju, tko je u njoj uzgojen — pre svega vežbač, koji se je s njome temeljito upoznao u vežbaoni — ne može nikada da zapusti sokolske redove i ne može niti porediti delo Sokolstva s radom drugih organizacija.

I pri svem tom delu najvažnije nam je sredstvo pre svega i naš tisak. Tisak prodiere i tamo, kamo nema pristupa prosvetni rad, i uzgaja u sokolskoj ideji također ono članstvo, koje iz raznih uzroka ne može prisustvovati sastancima, predavanjima i t. d. Sistematičnim širenjem i kolportажom dobroga sokolskoga tiska mogu da proniknu naše ideje i u najšire slojeve naroda i mogu da udruže sve naše članstvo u jednu veliku, nepobedivu celinu. Nije dosta ako tome radu posvetimo samo jednu sedmicu ili jedan mesec u godini, nego je treba trajna i stalna dela za širenje našega tiska. Članstvo se mora neprestano upozoravati na nove sokolske knjige i časopise, u društvima moraju se priređivati sastanci, gde se skupno čitaju sokolski časopisi i prerađuje građa na svakoj sednici društvenoga i župskoga odbora; na tim bi sednicama morao biti na svakom dnevnom redu izveštaj o sokolskim časopisima i o novim sokolskim publikacijama. Tu zadaću treba poveriti društvenom novinaru, koji je odgovoran za taj rad. Svaki novi član morao bi odmah pri ustupu u društvo uplatiti pretplatu na «Sokolski Glasnik». Dužnost je društvenih prosvetnih odbora, da svakom prilikom upozoravaju članstvo na izvesne članke u listovima. To važi i za naše omladinske časopise, pre svega za «Sokolića» i «Našu radost». Svako društvo bi moralo naručiti za naraštaj i decu veći broj «Sokolića» i rasprodavati ga naraštajnicima. Samo tako organizovanim, sistematskim radom širit ćemo naš tisak i tako postići da se naš tisak raširi među članstvom pa će tako biti i u finansijskom pogledu polučen lep uspeh.

No sve bi to bilo jednostrano delo; nije dosta da svoju štampu samo širimo nego da se staramo i o njenoj sadržini. U tom pogledu je opet dužnost sviju, da potpomažu urednike u njihovom teškom radu bilo savetima bilo doprinosima. Na taj način nadopunilo bi se dosad zanemareno delo za našu štampu, za to naše najvažnije oružje.

Smučarstvo v Sokolstvu

Sokolski telovadni sestav imenuje koncem II. stroke potem, ko našteje vaje na različnih telovadnih orodjih, še nastopne panoge: kolesarjenje, drsanje, sankanje in smučanje. To so telesne vaje, ki ne spadajo sicer med pravo telovadbo, ker se po svojem bistvu precej razlikujejo od onih vaj, ki jih vadimo na orodju, oziroma z orodjem. Velika razlika je že v tem, da v telovadnicah sploh niso izvedljive ter zahtevajo za vsakega posameznika lastno orodje, prost teren in je vežbanje zaradi tega povsem drugačno in obenem tudi zvezano z večjimi stroški. Vse to so vzroki, da se te telesne vaje v sokolskih društvih niso udomačile in da se ne goje sistematično. Ker so pa prav te vežbe privlačne ter istočasno tudi zabavne, so se jih s posebno vneto oprijeli posamezniki, tako da so se razvile v sportne panoge. Nudeč priliko za čim večjo izurjenost, spretnost in vztrajnost, je popolnoma naravno, da so se razvile v tekmovalne vaje, ki so pritegnile vedno več privržencev in ljubiteljev.

Izmed naštetih panog zaslužijo posebno pozornost zadnje tri, ki so izvedljive le pozimi in pod gotovimi vremenskimi pogoji in na posebnem terenu. Vse tri imajo to dobro lastnost, da zahtevajo precej telesnega gibanja, in sicer v čistem in svežem zraku, kar je glavno. Zaradi tega jih upravičeno prištevamo med telesne vaje, ker so nesporno za razvoj telesne moči in spretnosti, za okrepitev telesnega zdravja in za pridobitev telesne lepote velikega pomena in vsega upoštevanja vredne. Da se te panoge pri nas doslej niso uvedle med sokolske telesne vaje, za to je več utemeljenih razlogov. Gojili pa so jih posamezni člani kot sport.

Tehnični odbor JSS. je prepričan, da bi se smučanje začelo lahko gojiti tudi v sokolskih društvih, zato je sklenil pozvati tehnično vodstvo Sokolske župe Ljubljana, da že letos poizkusi uvesti v svojih društvih smučanje kot sokolsko telovadno panogo. Župa Ljubljana in njene sosedne župe imajo za vežbanje smučanja vse pogoje. Tudi je že nekaj članov sokolskih društev v smučanju izvežbanih, tako da so na razpolago kot vodniki in inštruktorji, ki bodo lahko vežbali ostalo članstvo. Smučanje ne bo obvezna vaja za vsakega telovadca, ker je to nemogoče, ampak bo le za one člane, ki imajo za to posebno veselje. Tako je upati, da se bo v društvih ljubljanske župe razvilo smučanje v toliko, da bo prihodnje leto že možno prirediti sokolske smučarske tečaje tudi za članstvo ostalih žup, kjer so dane prilike, da se lahko goji. Sokolska društva v Ljubljani so si osnovala smučarske odseke, ki skrbijo za tehnično vodstvo smučarjev in ki zbirajo člane, kateri se hočejo smučarstvu priučiti. S tem bo podan temelj za izvežbanje prvih sokolskih smučarjev, ki bodo širili to panogo med telovadci. Seveda velja to tudi za članice, ker je tudi zanje smučarstvo enako primerna telesna vaja kakor za člane.

Smučarstvo bo v zimskem času Sokolom nadomestilo za poletne izlete. Zaradi zaposlenosti v privatnem službovanju gotovo Sokoli ne bodo imeli časa, gojiti smučarstvo med tednom, zato bodo posvetili tej panogi svoj prosti čas ob nedeljah, kar bo tudi dovolj, da si dobro prezračijo svoja pljuča v svežem zimskem zraku. Ker zahteva smučarstvo krepke telesne konstitucije, bo naše članstvo sigurno hitro doseglo tudi v tej panogi lepe uspehe. Ni pa treba, da bi zaradi tega trpela naša redna telovadba, ker si bodo tudi smučarji z redno sokolsko telovadbo ustvarili vse pogoje za pravilno in dobro tehniko v smučarstvu.

Kako bo organizirano smučarstvo v Sokolstvu, za danes še ni aktualno, sicer je pa naravno, da spada to v tehnični del naše organizacije, ker je strogo tehnična zadeva.

V češkoslovaškem Sokolstvu je smučarstvo že precej napredovalo in imajo smučarji v vseh tehničnih odborih svoje referente, ki skrbijo za pravilno

vežbanje in tehnično nadzorstvo. Smučarske tekme, ki bodo del zletnih teken VIII. vsesokolskega zleta in ki so predvidene januarja 1926., kažejo, da se je češkoslovaško Sokolstvo resno oprijelo te panoge.

Z uvedbo smučarstva med sistematično sokolsko vežbanje vidimo napredek vsestranosti v sokolski telesni vzgoji.

— IZ STAREŠINSTVA JSS. —

XXXI. redovita sednica starešinstva JSS. dne 9. novembra 1925.

Nazočni: Gangl, Bajželj, Čobal, Fux, Gregorin, Kajzelj, Košir, Ludvik, Marolt, Švajgar, Turk, Zelenko. — Opravdani: Ambrožič, Govekarova, Jamar, Krejči, Poženel, Trdinova.

Brat starosta upozoruje sve načelnike odelenja, da iznesu svoje podatke radi sastava proračuna za narednu godinu.

Tajnik br. dr. Fux izveštjuje, da je ČOS. poslala upitne arke radi sudelovanja na sletu. Česko ministarstvo željeznica snizilo je vožnu cenu za transpote za 60 % a za redovite vlakove za 50 %. Upitni arci već su razaslati, a odgovori na nje moraju da dospiju do 15. januara 1926. — Konačno izveštjuje br. Fux, da je poslanik Škulj interpelovao u Beogradu radi bivših kočevskih učitelja pa mu je pošlo za rukom da isposluje od ministra prosvete premeštenje učitelja, koji njemački osećaju, na njihova stara mesta u kočevskom okružju. Budući da je to stvar celoga naroda, predlaže, da se ministru prosvete uloži protest i objasni naše stanovište prema kočevskoj manjini, koja se sastoji iz delomično germanizovanih kočevskih Slovenaca. Prima se suglasno.

Predsednik G. O. br. Čobal izveštjuje, da je br. dr. Fux preuzeo korespondencu za saveznu lutriju, a knjige prelaze na knjigovodstvo. — Glede «Sokolskoga Glasnika» naznanjuje, da iznaša debet-saldo za godinu 1924. Din 24.231.—. Preporuča, da starešinstvo primi predlog G. O., da se nemarni pretplatnici za godinu 1924. opomenu, bude li potrebno, po odvetniku. Prima se. — Debet-saldo «Glasnika» za letos iznaša otprilike 50.000, pa će se do konca godine povećati na otprilike 74.000.—. Predlaže, da se nemarnjaci opomenu. Primljeno. — Donaša predlog, da župe ne budu posrednici za uplatu poreza i osiguravajućeg fonda da dakle društva te tražbine nakazuju direktno savezu. To treba kao posebni predlog donesti na narednoj skupštini. — Mnogobrojnim pozivima glede poreza, osiguravajućeg fonda i 20dinarskoga doprinosa nisu se društva u potpunom broju odazvala, a tako se dogodilo i zaključku odborove sednice u Zagrebu, gde se je delegatima striktno reklo, da će starešinstvo radi netočnih uplata primorano biti, da izvada konsekvencije. Određeni rokovi zapali su i došlo je vreme, da starešinstvo postupa u toj stvari. G. O. predlaže, da se pozove šira sednica starešinstva i javi izvanjim članovima što starešinstvo namerava, da budu tako i ti članovi poučeni. Određeno je, da se ta sednica vrši u ponedeljak 25. o. mes. Izvanji članovi treba da dođu na sednicu, ili neka pismeno naznane svoje nazore o toj stvari. Primljeno. — O kalendaru donaša predlog, da se kalendar za 1926. otisne u 4000 eksemplara. Prima se. — Predlog župe Ljubljana: Jasno je, da članovi, koji prestupaju u drugo društvo, plaćaju samo jedamput: uplatu poreza i 20dinarskog doprinosa treba u članskoj iskaznici potvrditi, kada član prestupa u drugo društvo. — Društvu Kistanje se, dozvolom župe u Šibeniku, dozvoljava da kupi novac za zidanje doma po celoj župi, budući da na početku sabiranja nisu pripadali ni jednoj župi, jer su bili okupirani. Zabranjuje se sabiranje novaca izvan granica svoje župe i to prema zaključku skupštine. — Uzorci za ženske odore gotovi su. Jer je to stvar žurna radi izradbe odora, predlaže T. O., da se uzorci založe

u 500 primeraka i raspošalju po državi. Cena jednome primerku iznaša 5 Din. Prima se. Narudžbe će ovršiti T. O. — G. O. javlja lekarskom odelenju, da mu nije uspelo, da dobije posudenu torbicu za medikamente pa preporuča, da ju lekarsko odeljenje samo nađe, a na to će biti moguće stupiti u doticaj s tvrtkom Kravos u Mariboru.

Statističar brat Švajgar izveštuje o stanju saveza: 23 župe; aktivnih društava 433; isključenih pred godinu 1925. 79 društava; isključenih tekuće godine 1925. 25 društava. — Nova društva: Travnik i Dalj. — Statističkih araka za godinu 1924. došlo je 341. Priglašanih članova je 45.585, odglašenih 7675; ostane dakle 37.910 članova. — Statističkih podataka nije poslalo 121 društvo.

XXXII. redovita sednica starešinstva JSS. dne 16. novembra 1925.

Prisutni: Gangl, Ambrožič, Bajželj, Čobal, Deu, Fux, Govekarova, Gregorin, Jeras, Kajzelj, Košir, Marolt, Mužinova, Švajgar, Trdinova, Zelenko. — Opravdani: Jamar, Krejči, Ludvik, Poženel, Turk.

Brat starosta upozoruje gospodarsko odeljenje, da pripravi do naredne sednice izvešće o gospodarskom stanju JSS.

Načelnik br. Ambrožič izveštuje o zaključcima, primljenim na sednici župskih načelnika ČOS. u Pragu, gdje je i on bio, i donša pozdrave češke braće. Dalje izveštuje, da su naše priprave za slet približno sve gotove; vežbe za članove i članice bit će potvrđene na narednoj sednici T. O. Posebice želi T. O., da na toj sednici učestvuje starešinstvo. Vežbe će se izvoditi u vežbaoni ljubljanskoga Sokola. — Vežbe sa čunjevima za muški naraštaj i vežbe za ženski naraštaj bit će objavljene u «Sokoliću», ostale vežbe u «Prednjaku».

Brat starosta uzimlje s posebnim zadovoljstvom na znanje, da će biti moguće da članstvo s razmerno malim troškovima nabavi odore, i tako ćemo moći sudelovati u Pragu mnogobrojno u odorama.

Brat Kajzelj priporuča, da se svrati osobita pozornost na odore naraštaja pa treba što prije rasposlati odnosni oglas.

Brat Fux priporuča, da se stvar glede odora što prije objavi putem pisarne. Ostale upute i propise za slet treba oglasiti u posebnoj knjižici, koja bi otisnuta već u martu. Železničko odeljenje treba da izradi propise o vodstvu transporta. ČOS. poslala nam je poziv za sudelovanje našega zastupnika na sednicama muškoga i ženskoga zbora župskih načelnika ČOS. Na sednici muškoga zbora bio je već brat načelnik, a na sednicu ženskoga zbora ići će sestra načelnica Trdinova. Kao zastupnik starešinstva na sednici ČOS., koja će biti 11. i 12. decembra, određen je br. Fux.

Župa Split javlja, da je starešinstvo 5. novembra demisioniralo i da će se vršiti izvanredna glavna skupština u Splitu 22. novembra. — Brat Bajželj upozoruje pri tom na rasprave u revizijskom izveštaju i predlaže, da se župi odmah pošalje prepis toga izveštaja, budući da će taj izveštaj možda dobro uticati na društva, ako se pročita na glavnoj skupštini. Brat Čobal razloži da je gotov s dodatnim korekturama pa će izveštaj pravodobno otposlati u Split.

Brat Krejči izveštuje, da nije mogao naći nikakih zapisnika o patentiranju naših odora i da dvojii o dobrom uspehu zaštite. Konačno poda br. Krejči izveštaj o svečanom otvorenju sokolskoga doma na Rakeku.

Blagajnik br. Kajzelj javlja, da je iz Zagreba nakazano savezu 30.000 Din na račun njegovih tražbina i javi današnju visinu 20dinarskoga fonda.

Predsednik gospodarskoga odeljenja br. Čobal najavi sednicu G. O., na kojoj će se uzeti u pretres službene pogodbe za službenike, osiguranje inventara i zaklada robe. — Prima se predlog, da se naredni broj «Sokolskoga Glasnika» reducira na 3900 otisaka, t. j. za 200 manje nego prije. Predsednike

odeljenja upozoruje da predlože proračune za narednu godinu. — Glede doprinosa za Lyon odgovorile su pozitivno još župe Celje, Ljubljana, Maribor.

Brat statističar Švajgar podastre svoj izveštaj, koji je prouzročio dalju debatu. Konačno obeća br. Švajgar, da će sastaviti tačan i pregledan izveštaj i zamolio braću, da sudeluju u toj stvari na anketi.

Brat Gregorin javlja da će u Beograd i prosi, neka mu se najave najvažnije stvari, za koje bi intervenirao u Beogradu.

XXXIII. redovita sednica starešinstva JSS. dne 23. novembra 1925.

Prisutni: Gangl, Ambrožič, Bajželj, Car, Čobal, Deu, Fux, Govekarova, Gregorin, Jamar, Jeras, Kajželj, Košir, Krejči, Ludvik, Marolt, Miklave, Mužinova, Poženel, Švajgar, Trdinova, Zelenko. — Opravdan: Turk.

Starosta br. Gangl izjavlja, da je bilo na ovu sednicu pozvano šire starešinstvo. Pozivu se je odazvao br. dr. Car, koga bratski pozdravlja. Br. Živković i br. Vojinović opravdali su se i poslali pismenu izjavu o današnjem predmetu sednice. Povod za saziv šire sednice jest finacijski položaj saveza — posebice i zaključak o opstanku i razvoju saveza uopšte.

Brat Čobal donša izveštaj o surovoj bilanci mesto zaprečenoga br. Turka. Gospodarski sastanak u Brodu naglasio je što veću štednju u saveznom gospodarstvu. Savezno starešinstvo je to obećanje držalo i izvršilo. Poznavajući neugodan položaj i odgovornost poslalo je apele i opomene na sve tangirane jedinice organizacije, da namire svoje finacijske obaveznosti. Društva su dobila ispis blagajničkoga izveštaja, dakle je svaki izgovor nemoguć. Starešinstvo saveza zaključilo je u Zagrebu, da je to opominjanje poslednje i da će povući posledice, ako se savezni dužnici ne odazovu pozivu. Današnji položaj pojasnio je također time, što je tačno naveo sve aktivne i pasivne stavke.

Referent lutrijskoga odeljenja br. Deu izveštuje, da je odeljenje dosada rasposlalo 78.000 srećaka, od kojih je bilo vraćeno 19.500 srećaka, ostane ih još 58.500, za koje se je uposlalo 112.000 Din, tako da je još neuplaćenih 47.300 srećaka. Zanimanje za lutriju med članstvom pada, ipak se nada, da će se do ždrebavanja iskupiti još 200.000 do 250.000 Din te bi se tako lutrija zaključila s dobitkom, ako nam ostane glavni dobitak. Svi veći gradovi, osobito Beograd i Zagreb dosada su odrekli svaku pomoć.

Glede namere, da savezno starešinstvo već sada poda ostavku, i glede načina, kako da starešinstvo postupa proti saveznom i župskim jedinicama, koje ne će da namire svoj dug, razvila se dugotrajna stvarna debata, u koju su posegnula skoro sva prisutna braća.

Zaključilo se: starešinstvo saveza neka pokuša da zakonitim represalijama protiv dužnika popravi svoj finacijski položaj.

Župski delegat mora na društvenim glavnim skupštinama pročitati i rastumačiti poslanicu starešinstva JSS.

Pitanje o povećanje saveznog poreza ustupa se saveznomu gospodarskomu odeljenju.

Starosta br. Gangl prekida u 23 sata sednicu i odredi, da će se nastaviti drugoga dana u 20 sati.

Nastavak sednice dne 24. novembra 1925.

Razvije se i završi s primernim zaključcima iscrpljiva debata o prilikama u župi Zagreb.

Ponudena nagodba hrvatskog lista «Čujmo» otklanja se. Stvar treba da ide svojim pravnim putem.

Kod proslave «Narodne Obrane» 1. decembra u Beogradu zastupat će JSS. braća Paunković i dr. Gregorin.

Odborska sednica JSS. vršit će se 27. decembra u Ljubljani.

Izveštaj tajnikov: Župa Mostar šalje pismo, kojim moli poveljnik mornara u Gjenoviću, da JSS. intervenira kod ministarstva vojne i mornarice, da uzmogne nastupiti 60 mornara na osmom svesokolskom sletu u Pragu. — Župa Mostar šalje izveštaj sokolskog društva u Cetinju o učestvovanju na proslavi Njegoša i izveštaj o delovanju društva u Podgorici. — Župa Niš piše, da je uzela na znanje vest o narednoj glavnoj skupštini JSS. u Nišu. — Župa Zagreb izveštava, da fotografije o proslavi tisućgodišnjice hrvatskoga kraljevstva nisu uspele.

Brat Ludvik izveštuje za odeljenje za željeznice, da se je počelo s radom za slet u Pragu. Pravilnik za vozne polakšice zahteva uz iskaznice i savezne legitimacije. Boja za sletne iskaznice odredila se ovako: za naraštaj modra, za članice bela, za članove crvena. — Glede putnih listova stupit će se u doticaj s českoslovačkim poslanikom u Beogradu.

Glavne skupštine se moraju držati u mesecu januaru za sva društva, u mesecu februaru za sve župe. Društva šalju izveštaje o glavnim skupštinama župama, a ne savezu. Župe pako moraju svoja izvešća o župskim glavnim skupštinama poslati JSS. najkasnije do 15. marta 1926.

Svima župama i društvima! Hrvatsko starinarsko društvu u Kninu obratilo se na JSS. s molbom, da ga Sokolstvo podupre u njegovu radu, t. j. pri sakupljanju doprinosa za traženje i kupljenje starih spomenika. Rasposlali smo na sve župe odnosne pozive i molimo svu braću i sve sestre, da to društvo po mogućnosti potpomažu. Istotako zamolila je Zadruga «Bezalkoholna produkcija» za suradnju. Zadrugi je starešinstvo dozvolilo, do stupa u doticaj s našim društvima. I ovim putem molimo društva, da podupiru zadrugu u njenom nastojanju.

Partiture za godbo prostih vaj in slike se dobivajo v pisarnici JSS., Ljubljana, Narodni dom.

Slavnostni kroj za članice. Branko Palčič, glavni dobavljač JSS., je poslal sledeće cene za slavnostni kroj za članice:

Slavnostni kroj za članicu iz najfinijega sukna: to je šešir (klobuk), suknja (krilo), haljetka (jopa) i košuljica (bluza) iz surove svile Din 1524—; slavnostni kroj iz manje finega blaga Din 1454—; polucipele (čevlji) tamno-smeđe (rjave) Din 220—; čarape (nogavice) tamno-smeđe (rjave) Din 36—

Članica, koja si želi sama svečanu odoru napraviti, potrebno joj je kako slijedi:

Fina tkanina, širina 150 cm, 1 m Din 215—, 2·80 m. — Manje fina tkanina, širina 140 cm, 1 m Din 187—, 3 m. — Crveno sukno za šešir i obrube odijela, 1 m Din 300—, 40 cm. — Surova svila za košuljicu, širina 76 cm, 1 m Din 60—, 2·50 m. — Ruš nakitni za ovratnik i orukvice košuljice, 1 m Din 22—, 50 cm. — Podstave za haljetak i kapu (šilk), širina 70 cm, 1 m Din 32—, 1·75 m. — Krojačko platno za fazonu (segl), 50 cm. — Puceta (gumbi) presvučena za haljetak, 5 komada. — Puceta od sedefa za nakit košuljice i haljetka iznutra, 10 komada. — Puceta (pozamentri) za orukvice košuljice, komad Din 3—, 4 para. — Mouline svetlomodne boje br. 518 za vezenje rukava, 1 predence. — Mouline crni za izradbu sokolića, 1 predence. — Ružica značka i spona za šešir sa ušicom, Din 12—. — Sokolić izvezen iz crvenog sukna, komad Din 17·50. — Cijeli pribor sa finom tkaninom Din 1010—. — V savezu je dobiti kroj z natančnim popisom in barvasto fotografijo. — Sklenjeno je bilo, da se bodo udeležile povorke v Pragi le članice v slavnostnem kroju, zaradi tega priporočamo, da si kar največ članic preskrbi slavnostni kroj. Prav tako ga bodo rabile one članice, ki bodo spremljale naraščaj v Prago. Opozarjamo tudi, da si

vsaka članica nabavi pravilen kroj. Članica, ki bo prišla v količjak drugačnem kroju (svetlejša ali temnejša barva, visoke pete itd.), ne bo pripuščena v Prago.

Savezni dan. I. izkaz: Muta-Vuzenica Din 260—, Celje Din 1000—, Ribnica Din 425—, Boštanj ob Savi Din 50—, Zagreb II Din 280—, Domžale Din 101·25, Čačak Din 520—, Ljubljana Din 1280·50, Štepanja vas Din 243·65, Virovitica Din 390—, Krško Din 321·60, Dravograd-Meža Din 297—, Ogulin Din 82—, Guštanj Din 176—, Konjice Din 180—, Jesenice (Gor.) Din 500—, Valjevo Din 500—, Sjetlina Din 233·50, Sv. Lenart Din 400—, Brod na Savi Din 1110—, Milna Din 150—, Sv. Juraj (Primorje) Din 75—, Prijedor Din 1318·50, Sodražica Din 300—, Zagorje ob Savi Din 364—, Mengeš Din 153—, Teslić Din 692—, Ježica Din 73·25, Bohinjska Bistrica Din 92—, Zvornik Din 728·25, D. M. v Polju Din 225—, Gorenji Logatec Din 322·50, Borovnica Din 158·75, Krška vas Din 28·25, Semič Din 210·75, Radovljica Din 431·25, Škofja Loka Din 733·92, Mojstrana Din 75·25, Črna pri Preboldu Din 213—, Središče Din 165—.

Svim društvima i župama. U smislu naredbe gen. dir. posr. poreza u Beogradu od dne 9. novembra 1925., br. 76.624, pozivljemo sva društva, su po tački 5., čl. 5. zakona o taksama oproštena od plaćanja taksa za podneske i molbe, da moraju odmah nabaviti štampiljku s tekstom: «Oslobodeno samo od plaćanja taksa iz T. br. 1 rešenjem gosp. ministra finansija od 12. marta 1924., br. 8931.» Na svaki podnesak ili molbu, naslovljenu na oblasti, treba da ubuduće otisnu gore spomenutu štampilju. Nakon 15. decembra o. g. neće biti rešavani podnesci ni molbe, koje ne budu opremljene s propisanom štampiljom.

Lutrija Jugoslovenskog sokolskog saveza. Ponovno upozorujemo sva bratska društva, da je srećkanje lutrije JSS. preneseno na 1. marta 1926. Srećkanje se neće više odnašati, zato je dužnost sviju župa i društava, da posvete rasprodaji srećaka najveću pažnju i da učine sve što mogu za rasprodaju što većega broja srećaka. Očekujemo, da će svi društveni funkcionari učiniti svoju dužnost i postarati se, da izvrše to delo u korist celokupnoga Sokolstva.

Nova pravila za župe i društva. Ponovno upozorujemo, da će s danom 1. januara 1926. stupiti na snagu nova pravila za društva i za župe, a ta su pravila obvezatna za čitavu našu sokolsku organizaciju. Društva moraju predložiti nova pravila svojim glavnim skupštinama na odobrenje pa ih potom predložiti u pet izvoda nadležnoj političkoj oblasti na potvrdu. Pravila se naručuju kod Jugoslovenskog sokolskog saveza u Ljubljani.

IZ TEHNIČNEGA ODBORA JSS.

Tekme članov v Pragi

Tekma za prvenstvo

obsega po eno obvezno in poljubno vajo na drogu, bradlji, konju na šir in krogih; veleskok raznožno preko konja vzdolž brez ročajev, skok v višino, skok v daljino, skok ob palici; proste vaje: eno obvezno in eno poljubno sestavo; plezanje, tek na 100 m, metanje krogle.

Obvezne vaje na glavnih orodjih in obvezne proste so iste kakor za mednarodno tekmo v Lyonu.

V teku na 100 m dobi 10 točk, kdor preteče progo v 12½ sek.

Konj vzdolž: Višina konja 140 cm; skače se z oprijemom na hrbet.

Skok v daljino: 10 točk dobi, kdor skoči 540 cm daleč.

Krogla: 10 točk za 9 m dolg met.

Tek vrst višjega oddelka.

Tekma obsega:

1. po eno obvezno vajo na bradlji, konju na šir, krogih;
2. poljubno vajo na drogu;
3. veleskok raznožno preko konja vzdolž;
4. skok v daljino;
5. tek na 100 m;
6. metanje krogle;
7. proste vaje.

Vaje na orodju lahko izvajajo tekmovalci na poljubno stran, vendar vsi tekmovalci ene vrste na isto stran. Na drogu si izberejo tekmovalci posamezniki eno izmed petih objavljenih sestav, vrste si morajo sestaviti drugo primerno vajo. Težkočo te vaje oceni sodniški zbor pred tekmo, zato morajo biti od vrst sestavljen vaje prijavljene T. O. ČOS.

Konj vzdolž: Višina konja 120 cm. Veleskok raznožno iz z a m a h a z oprijemom na vrat. Znamkuje se lepota izvedbe. Oprijem drugam nego na vrat: 0.

Skok v daljino: Odriv poljuben. Skače se brez deske. Oceni se samo mera izvedbe (500 cm — 10 točk).

Tek na 100 m: 10 točk dobi tekmovalec, ki preteče progo v $12\frac{1}{2}$ sek.

Metanje krogle $7\frac{1}{4}$ kg: Meče se na poljuben način iz kroga s premerom 2·13 m. 10 točk za met 8·50 m.

Proste vaje: Tekmuje se v eni izmed zletnih vaj. Izvedba in pravilnost posameznih izvedb se oceni z do 10 točk; skupna izvedba istotako z do 10 točk.

Tekma vrst nižjega oddelka

obsega:

1. po eno obvezno vajo na bradlji, konju na šir, krogih;
2. poljubno vajo na drogu;
3. veleskok raznožno čez konja vzdolž;
4. skok v daljino;
5. tek na 100 m;
6. metanje krogle;
7. proste vaje.

Pripombe k višjemu oddelku veljajo tudi tukaj s temi-le razlikami:

Konj vzdolž: Višina 110 cm.

Skok v daljino: 460 cm — 10 točk.

Tek na 100 m: $13\frac{2}{5}$ sek. — 10 točk.

Metanje krogle: 7·50 m — 10 točk.

Šesterboj

je tekma posameznikov in obsega:

1. Skok v višino. Z zaletom in enonožnim odzivom (brez deske) čez lato. Ocena po tekmovalnem redu ČOS.
2. Skok v daljino. Z zaletom in enonožnim odzivom (brez deske) po tekmovalnem redu ČOS.
3. Tek na 100 m. 20 točk dobi, kdor preteče progo v $10\frac{2}{5}$ sek.
4. Metanje krogle. Meče se trikrat iz kroga s premerom 2·13 m; velja najdaljši met. Ocena po tekmovalnem redu ČOS.
5. Plezanje po vrvi. Višina 7 m. Ocena po tekmovalnem redu ČOS.
6. Proste vaje. Ena izmed zletnih vaj se izžreba. Ocena: do 10 točk za lepoto in pravilnost izvedbe.

Deseterboj

je tekma štiričlanskih vrst, ki obsega: tek na 100 m, tek z ovirami na 110 m (eventualno štafeta), skok v višino, skok v daljino, skok ob palici, metanje

krogle, metanje diska, plezanje, plavanje, proste vaje. Tekma traja dva dni. Podrobni načrt sledi.

Posebna tekma

obsega:

teke: 100 m, 400 m, 800 m, 1500 m;

teke z ovirami: 220 y z nizkimi ovirami (75 cm), 120 y z visokimi ovirami (160 cm);

tek 15 do 20 km;

štafetne teke: 100 m, 200 m, 300 m, 400 m;

metanje krogle, diska, kopja v daljino;

skoke: v višino z mesta, z zaletom; v daljino z mesta, z zaletom; ob palici;

plezanje po vrvi;

dviganje bremena: 25 kg enoročno, 50 kg oberočno; pretezanje z vrvjo;

plavanje; skoke v vodo;

smučanje [po tekmovalnem redu Smučarske zveze ČSR]; rvanje, mečevanje.

Tekma v igrah

v «hazeni» in «odbijani» se vrši po tekmovalnih pravilih zveze. Podrobnosti in opis prinesemo pozneje.

Medmestna tekma in tekma Češkoslovaška-Jugoslavija

se vršita dne 4., 5. in 6. julija. Obsegala bo: tek na 100 m, štafetni tek in tek z ovirami na 110 y.

Tekmujejo pa: Praga — Brno — Bratislava,
Beograd — Zagreb — Ljubljana.

IZ ŽUP

Predavanja, oziroma tečaji o brezalkoholni uporabi grozdja in sadja. Protialkoholno gibanje napreduje skoro v vseh državah. Tudi pri nas stopa vedno bolj v ospredje. Znaten kos gospodarskega problema pa tvori vprašanje, kako grozdje in sadje tako uporabiti, da se ne bo pretvarjalo v alkohol, temveč služilo narodu v prehrano in splošen dobrobit. Ta izredno važni problem reševati si je nadelala kot vzvišeno nalogo osrednja zadruga «Brezalkoholna produkcija», ki ima namen, pospeševati brezalkoholno gospodarstvo sploh, posebno pa proizvajati in razpečavati grozdne in sadne izdelke ter sploh vse predmete, ki se rabijo za pospeševanje treznosti. Zadruga vrši s tem eminentno kulturno delo. Že letos je zadruga razpečala večje število posebnih priprav, s katerimi so interesentje ohranili sadjevec in vino v sodih brez alkohola. Zaradi tega je zanimanje za brezalkoholno uporabo grozdja in sadja zelo naraslo. V interesu ljudskega zdravja in narodnega gospodarstva je, da se ta koristna ideja razširi po vsej naši domovini. Zadruga prireja na željo v vsakem kraju (pa naj bo kraj še tako oddaljen od železnice) tozadevna predavanja s praktičnimi poizkusi. Na to opozarjamo vse kroge, posebno gg. okrajne ekonomije, podružnice sadjarskega in vrtnarskega društva, treznostne organizacije, županstva, gostilničarske zadruge (to vprašanje je zanje največjega pomena), javne in zasebne korporacije, pa tudi posameznike, sploh vse, ki jim je za napredek in streznenje naroda. Predavatelji so na razpolago ob vsaki priliki vsakomur ob vsakem času, pač pa je treba željo pravočasno sporočiti osrednji zadrugi «Brezalkoholna produkcija», r. z. z o. z. v Ljubljani. Poljanski nasip 10, da se more čimprej sestaviti enoten načrt predavanj.